

LES ADOPCIONS ARREU DEL MÓN

ÍNDEX

- INTRODUCCIÓ
 1. Motivació pel treball
 2. Objectius
 3. Hipòtesis

- PART TEÒRICA
 1. Història
 2. Legislació: El dret vigent
 1. Requisits necessaris per a adoptar
 2. Prohibicions
 3. L'adopció "post mortem"
 4. La constitució de l'adopció
 5. Efectes de l'adopció
 6. Extinció de l'adopció
 7. Determinació de la filiació natural de l'adoptat després de l'adopció
 8. L'adopció internacional
 1. Procedència i legislació
 2. Constitució de l'adopció
 3. Eficàcia a Espanya d'una adopció constituïda a l'estranger
 3. Matrimoni i adopció per persones del mateix sexe
 1. Matrimoni i unions per persones del mateix sexe
 2. L'adopció per parelles del mateix sexe
 3. L'adopció per parelles del mateix sexe en el projecte de llei de reforma del Codi Civil respecte el dret a contraure matrimoni
 4. Problemàtica general dels infants adoptats
 1. Patologia pediàtrica general
 2. Patologia neuropsicològica

Les adopcions

- PART PRÀCTICA
 1. Relat
 2. Entrevistes
 1. Entrevista a en Melo i a la Ita
 2. Entrevista a en Pep i la Lídia
 3. Entrevista a en Pere i a l'Anna
- CONCLUSIONS
- AGRAÏMENTS
- BIBLIOGRAFIA

INTRODUCCIÓ

Motivació pel treball:

Des de que vaig saber què era el treball de recerca, quan feia primer d'ESO que la meva germana l'estava fent, li vaig guardar un gran respecte, però sempre pensava "bé, encara em queden quatre anys per haver-lo de fer, no hi ha pressa". Tot i això, els anys han anat passant i ara fa un any, em vaig trobar amb el "gran" treball davant, preguntant-me de què el faria, com el faria, quan, etcètera...

Doncs fa un any, ens van començar a parlar seriosament del treball. Primer ens van donar unes pautes per saber com fer-lo i com desenvolupar-lo. I a partir d'aquí, ens van demanar que triéssim el tema sobre què tractaria el nostre treball. Ens van donar un llistat de temes i ens van deixar veure treballs de recerca d'anys anteriors. Pel que fa a mi, no havia pensat en cap tema ni tenia cap cosa que em motivés. Pensava en coses que poguessin ésser interessants però no trobava res i els treballs que ens van oferir a l'institut no em convencien.

Ens van donar uns quinze dies per triar-lo, si no m'equivoco, i no va ésser fins el dia abans que vaig triar el tema que faria. Va ser com una il·luminació, em va venir com un tir. Pensava en el que tenia o havia fet la meva família, alguna cosa interessant de la qual pogués tractar el meu treball i, finalment la vaig trobar. Vaig pensar en els meus tiets i els seus tres fills. Tots tres són adoptats i vaig pensar de fer el treball sobre les adopcions. Vaig agafar el telèfon, els hi vaig fer un truc i els hi vaig preguntar què els semblava. Estaven encantats i jo més, després de trobar el tema que buscava. Era un tema que m'interessava, ja que tinc la sensació que al món hi ha molta infància que no té recursos i també perquè és un recurs que avui dia s'utilitza molt. M'encuriosia saber com es feien tots aquests tràmits i quins motius portaven a la gent a adoptar. D'altra banda, sempre ha estat un desig que he tingut, adoptar un nen.

Les adopcions

Durant tot el treball em baso força en les adopcions internacionals, degut a que són les que més es duen a terme avui dia i també, és degut a que el tema de l'adopció em donava per molt i per tal de escurçar-lo vaig decidir centrar-lo una mica. Tot i això, voldria remarcar la importància que tenen les adopcions nacionals, ja que van ésser prèvies a les internacionals i tenen molt de pes dins d'un país i sempre se'ls dóna prioritat.

Objectius:

Els objectius que tenia amb aquest treball eren, com ja he dit abans, adquirir coneixements sobre el tema, ja siguin tots els procediments, com els motius que porten a la gent a adoptar, etcètera. D'altra banda, també volia esbrinar quins tipus de problemàtiques es podien trobar aquesta gent, quines complicacions té – sobretot l'adopció internacional –, i pel que fa a l'adaptació dels nens, també saber quins problemes poden tenir, controvèrsies o, fins i tot, rebutjos per part dels nens adoptats.

Un altre dels objectius era conèixer diferents experiències en varis països d'alguns coneguts i això ho he dut a terme mitjançant unes entrevistes realitzades durant aquest estiu, una d'elles als meus oncles. Aquestes entrevistes tenien l'objectiu de comparar les experiències d'aquestes parelles havent realitzat les seves respectives adopcions en diferents països i, en algun cas, separats per un període de temps.

Per tant, concretament els meus objectius eren per una banda adquirir uns bons coneixements sobre el tema i per l'altra banda poder viure de més a prop les experiències dels altres.

Les adopcions

Hipòtesis:

Un cop vaig haver triat el tema que més il·lusió em feia, vaig estar buscant unes hipòtesis que em permetessin posar-me un repte pel treball. D'entrada, pensava en la gent que acostuma a adoptar i què en diuen i un dels típics comentaris que es diu és el tema dels diners. Per això, per saber si era un tòpic o no, em vaig plantejar una hipòtesis en què em preguntava si les adopcions tan sols són accessibles per les persones que disposen d'un nivell adquisitiu alt.

D'altra banda, una de les coses que també se sent sovint quan es parla de les adopcions és la dificultat que hi ha en els tràmits i per aconseguir un nen, per això una altra era aquesta, si era una via per tenir fills molt difícil.

I ja per acabar, vaig pensar en les complicacions i entrebancs que poden posar les legislacions, tant nacionals, com internacionals i per tant, volia saber si hi havia molts condicionaments polítics, si havies d'encaixar en moltes condicions perquè et permetessin adoptar o si deixaven adoptar a qualsevol.

És a dir, les meves hipòtesis eren si les adopcions quedaven reduïdes a persones amb un nivell adquisitiu alt, si era una via difícil per tal de tenir fills i si et podies trobar amb gaires condicionaments polítics.

L'ADOPCIÓ

PART TEÒRICA

1. Història

L'adopció va ésser inclosa al Codi Civil el trenta d'abril de 1851. Fins ara, ha anat patint modificacions i reformes per tal de millorar i facilitar el procés i afavorir sempre en interès del menor adoptat. La primera normativa establí una edat mínima per poder materialitzar l'adopció de quaranta-cinc anys i una diferència d'edat entre l'adoptant i l'adoptat de quinze anys. D'altra banda, l'adopció estava totalment prohibida per aquells que ja tinguessin descendència legítima i també pels eclesiàstics.

Pel que feia a l'adoptat, no s'integrava com a membre de la família, però rebia de la mateixa, els drets d'aliments i a utilitzar els cognoms de l'adoptant. L'adoptant rebia la pàtria potestat, que són els drets i obligacions que tenen els pares sobre els fills mentre són menors d'edat o estan incapacitats, del menor, però aquest no tenia cap dret successori de la família adoptant i conservava els seus drets respecte la família d'origen.

El 1888 es va publicar un nou Codi Civil que va regular, en certa manera, l'adopció. Aquesta reforma intenta mostrar que l'adopció pot posar en perill el matrimoni, la família legítima i que era una possible font de grans frauds. La publicació d'aquest text va disminuir les acollides de menors i en conseqüència d'això, l'any següent es va fer una nova reforma de l'adopció, que va resultar ser molt pobre i senzilla. Parlava d'un sol tipus d'adopció que tenia uns efectes molt limitats. Estava permesa només a majors de quaranta-cinc anys, com la primera normativa que es va escriure, la diferència d'edat tampoc va canviar i es va mantenir amb quinze anys i estava permès adoptar tant menors com majors d'edat. Igual que el 1851, tampoc podien adoptar aquells que ja tinguessin descendència legítima ni els eclesiàstics. L'adoptant rebria la pàtria potestat de l'adoptat i l'adopció comportava el naixement d'uns drets recíprocs d'aliments. L'adoptat no s'integrava a la família, no es desvinculava de la seva família d'origen i no

Les adopcions

tenia drets de successió de la família adoptant, sempre i quan, l'adoptant no es comprometia a fer hereu a l'adoptat en l'escriptura de l'adopció. Una novetat força important respecte el primer reglament que es va escriure és que es necessitava una aprovació judicial per poder constituir l'adopció. A partir d'aquí, es donava l'escriptura de l'adopció i se l'inscrivía al Registre Civil.

L'any 1937 per culpa de la insuficiència de legislació i el gran augment de nens orfes a conseqüència de la Guerra Civil es van dictar unes normes complementàries al Codi Civil, dictades pel Govern Republicà amb l'objectiu de fer menys estrictes els requisits, facilitar els procediments i reforçar l'eficàcia de l'adopció.

La següent reforma del Codi Civil va ésser l'any 1958, que es va arreglar per millorar l'adopció. Es va distingir, per primera vegada, entre adopció plena i menys plena. L'adopció plena estava reservada, únicament, pels menors de catorze anys, és a dir, només es podia dur a terme per a aquests. Sempre i quan fossin abandonats. Aquest tipus d'adopció equiparava el fill adoptat amb el fill legítim, que és aquell fill que neix després del matrimoni dels pares, i passava a rebre el mateix tracte i els mateixos drets. Rebia els cognoms de la família adoptant, però no se'l desvinculava totalment de la família originària. Aquesta adopció estava limitada als matrimonis que no tinguessin fills biològics i que portessin, com a mínim, cinc anys de casats i d'altra banda, també ho podien fer els vidus.

L'adopció menys plena només comportava en l'atribució a l'adoptant de la pàtria potestat del menor i el dret a rebre aliments. Els drets successoris i de rebre els cognoms de la família adoptant es podia acordar durant el procés de l'adopció i fent-ho constar en l'escriptura. Pels dos estils d'adopció es demanava una edat mínima de trenta-cinc anys i una diferència d'edat entre adoptant i adoptat de divuit.

Al 1970 hi va haver una nova reforma del Codi per tal de facilitar el procediment i reforçar els seus efectes. Es van eliminar unes quantes

Les adopcions

condicions que prohibien l'adopció i es va reduir l'edat mínima als trenta anys i la diferència als setze. A partir d'aquí, es va deixar d'exigir que l'adoptat fos abandonat igual com tampoc s'exigia l'absència de descendents legítims pels matrimonis i, d'altra banda, es va introduir la possibilitat d'adoptar per a les persones solteres. En l'adopció plena, que s'equilibraven els drets de l'adoptat amb els del fill legítim, l'adoptat no podia rebre més millores que el fill biològic. En el cas que l'adoptant tingués fills biològics i l'adoptat coincidís a la successió de l'adoptant, tampoc podria rebre més que els primers. Tot i això, l'adaptació de l'adoptat a la nova família, encara no era total, ja que l'adoptat conservava els seus drets amb la família d'origen. L'adopció menys plena, que va passar a dir-se simple, bàsicament es tractava que l'adoptat rebia la mateixa posició que el fill natural reconegut pel que fa a la successió de l'adoptant, però conservava els cognoms de la família originària. Respecte a si l'adoptat era abandonat, es requeria, si aquest havia estat donat a una associació benèfica, que hagués passat allà un termini de sis mesos sense que els seus familiars més pròxims l'haguessin reclamat.

El 1981 es va reformar el Codi Civil en referència a la filiació, la pàtria potestat i el regim econòmic del matrimoni, que és un estatut que regula la relació econòmica del matrimoni. A conseqüència d'això, també es va reformar l'adopció amb l'objectiu d'adequar-la a la nova legislació de la filiació. Aquesta nova regulació igualava la filiació matrimonial, la no matrimonial i l'adoptiva, sempre i quan, aquesta fos plena i d'altra banda, es va suprimir la condició dels cinc anys de matrimoni abans d'adoptar. Pel que fa a l'adopció plena, l'adoptat s'integrava plenament en la família, rebia els cognoms de l'adoptant i quedava totalment desvinculat de la família d'origen, tot i que es mantenia algun dret successori amb aquesta. I pel que fa a l'adopció simple, els seus drets successoris es van reduir de tal manera que van pràcticament iguals a la redacció originària del Codi, és a dir, la primera.

Sis anys més tard, es va reformar de nou l'adopció i aquesta és la normativa vigent avui dia. Es va reformar l'adopció amb les intencions de potenciar el control públic, d'integrar totalment i realment a l'adoptat dintre la família de l'adoptat i de potenciar l'adopció en interès de l'adoptat. Les modificacions van ésser per un sol tipus d'adopció. Aquesta comportava una integració total de l'adoptat a la família adoptant i el trencament de qualsevol lligam amb la família originària. Aquesta adopció, requeria, com a regla general, un procés previ d'acolliment i que només podia tenir lloc, en principi, pels menors d'edat.

Tot i que la última reforma és la que s'utilitza avui dia, al 1996, en conseqüència del canvi de la protecció jurídica del menor, va millorar, també, l'adopció. Es va millorar per tal d'adaptar-la a la nova legislació de protecció del menor. Aquesta nova reparació manifesta la importància de realitzar l'adopció en interès del menor adoptat, de respectar els drets pel menor que reconeix la Constitució i els tractes internacionals i la garantia que rebrà una tutela pública. Tot seguir, se li reconeix al menor els drets a l'honor, la intimitat i pròpia imatge, a la informació, llibertat ideològica, de participació, associació i reunió, llibertat d'expressió i el dret a ésser escoltat. D'altra banda, reconeix els tràmits que ha de seguir l'administració de l'adopció en el cas que no es complissin els drets esmentats anteriorment. I per acabar regula, amb les seves característiques, l'adopció internacional.

2. Legislació. El dret vigent

Avui dia, el Codi Civil tan sols regula un sol model d'adopció. Aquest es basa en que l'adoptat s'integrava plenament en la família de l'adoptant i que trenca, pràcticament, tots els lligams amb la família d'origen.

Pel que fa al procediment de la constitució de l'adopció reben un tracte diferent segons si són menors abandonats o bé, majors d'edat o emancipats, o a menors que tenen alguna relació familiar amb l'adoptant.

Les adopcions

Tot i que hi hagi una diferència pel que fa a procediment, la legislació no les diferencia i la normativa equival per a tot tipus d'adopció.

2.1. Requisits necessaris per a adoptar

Adoptant:

Pel que fa a la persona que sol·licita l'adopció, té uns certs requisits que intenten beneficiar al adoptat. Aquests requisits són una edat mínima i una diferència d'edat entre adoptant i adoptat. L'edat mínima és de vint-i-cinc anys i la diferència ha de ser de catorze anys. L'edat mínima és sempre obligatòria, però hi ha l'excepció de l'adopció conjunta. N'hi ha prou amb què un membre de la parella compleixi el requisit. Aquesta parella ha de conviure de forma conjunta amb una relació estable i afectiva o ha d'estar casada. Aquesta excepció, però, no afecta quan es s'adopta el fill del cònjuge.

D'altra banda, la diferència d'edat tan sols es pot flexibilitzar en el cas que l'adopció sigui la del fill del cònjuge.

La legislació vigent permet adoptar als matrimonis, a les parelles que viuen conjuntament amb una relació anàloga a la matrimonial o a les persones soles.

Els matrimonis poden adoptar sense que se'ls exigeixi uns anys de casats, de la mateixa manera que també podran adoptar tot i tenir descendència pròpia. A les parelles que no estan casades, tan sols se'ls permet adoptar menors d'edat i amb la condició que ho facin simultàniament.

Adoptat:

L'adopció intenta protegir els menors desemparats, és per això, que es constitueix unes normes que sempre miren en benefici de l'adoptat. Per això, també es planteja un procediment excepcional segons si és per majors d'edat i menors emancipats.

Les adopcions

El Codi exigeix per a l'adopció d'aquests que immediatament després d'emancipar-se hagin conviscut amb l'adoptant i que aquesta convivència s'hagi iniciat abans que el menor hagués complert els catorze anys. Aquesta condició, com moltes altres que hi ha per a l'adopció de majors d'edat, són excessives i, per sobre de tot, són molt exigents.

2.2. Prohibicions

Les relacions de parentesc entre adoptant i adoptat impedeixen l'adopció, sempre i quan, sigui en línia recta o en la línia col·lateral del segon grau per consanguinitat o afinitat. D'altra banda, un tutor legal d'un menor, tampoc pot adoptar aquest fins que no s'hagi aprovat definitivament el seu compte de la tutela.

Adoptar els descendents també està molt regulat i pràcticament és impossible, i això és a conseqüència de l'equiparació entre la filiació matrimonial i la filiació adoptiva. És una prohibició sense límits de grau que no afecta els descendents per afinitat. Aquesta prohibició, s'aplica perquè una adopció d'aquest estil no donaria cap mena d'avantatge a la relació ja existent.

La prohibició d'adoptar als parents en la línia col·lateral s'aplica per la mateixa raó que la prohibició de la línia recta. L'única diferència que té, és que aquesta afecta als parents tant per consanguinitat com per afinitat.

Tot i això, la prohibició als col·laterals no afecta en els casos dels germans adoptius, per tant, és possible la seva adopció. Aquesta excepció comporta dubtes sobre la integració total que ha de rebre l'adoptat a la família i ha estat motiu de moltes crítiques.

2.3. L'adopció "post mortem"

En el cas que s'estigui constituint una adopció i l'adoptant mori, aquesta podrà finalitzar-se sempre i quan l'adoptant donés el seu consentiment davant del Jutge. Aquesta possibilitat de poder seguir amb l'adopció després de la mort de l'adoptant està limitada, tan sols, en el cas de

l'adopció d'un menor orfe, d'un parent de l'adoptant de tercer grau per consanguinitat o afinitat, del fill del consort i del menor que porti més d'un any acollit o sota la tutela de l'adoptant.

L'adopció "post mortem" pren efecte en el cas que l'adoptant hagi donat el seu consentiment a realitzar-se l'adopció abans de morir-se. Això dóna efectivitat als drets successoris per a l'adoptat

2.4. La constitució de l'adopció

L'adopció s'oficialitza gràcies a la resolució judicial, en la qual el Jutge s'ha d'encarregar d'assegurar-se que el menor disposarà de tots els drets que mereix i que l'adoptant compleix tots els requisits legals que s'exigeixen.

Per començar els tràmits d'una adopció s'han de realitzar unes declaracions de voluntat. Aquestes declaracions són: el consentiment, l'assentiment i l'audiència.

El consentiment: és una declaració de voluntat que han de donar les persones que formaran part en l'adopció. Aquestes declaracions signifiquen l'acceptació de la relació jurídica de la filiació que neix entre aquestes persones. Aquesta declaració l'han de consentir l'adoptant o els adoptants, en cas que adoptin conjuntament, i els adoptats, sempre i quan siguin majors de dotze anys i sempre s'haurà de fer davant del Jutge. El consentiment és imprescindible perquè es pugui dur a terme l'adopció, sense això, no es podrà realitzar.

L'assentiment: aquesta és una declaració d'acceptació d'una relació jurídica i, a diferència del consentiment, no és imprescindible perquè es pugui realitzar l'adopció, sempre i quan els que l'hagin de concedir, estiguin impossibilitats per a fer-ho. L'han de realitzar els pares de l'adoptat i el cònjuge de l'adoptant, que també els afecta l'adopció, però no en formaran part de la relació de filiació que naixerà de l'adopció.

Les adopcions

L'assentiment del cònjuge de l'adoptant suposa una acceptació de les conseqüències personals i patrimonials que l'afectaran i se li exigeix aquesta acceptació per tal de garantir una adaptació plena i correcta de l'adoptat a la família adoptant.

Els pares del menor que no s'ha emancipat hauran de realitzar l'assentiment sempre i quan hagin respectat els drets de la pàtria potestat del menor. Si, per qualsevol motiu, se'ls ha privat de la pàtria potestat no serà necessari el seu assentiment i l'adopció es podrà realitzar sense aquesta.

L'assentiment dels pares tan sols pot anar dirigit a un adoptant, és a dir, no poden donar l'assentiment a dos adoptants diferents, si no adopten conjuntament. Aquesta norma s'imposa per tal d'evitar que hi hagi un tracte directe entre adoptant i adoptat abans de realitzar-se l'adopció i, per tant, per evitar el tràfic de menors. Pel que fa al cas de la mare, és un cas més delicat, per això no se li permet donar el seu assentiment fins trenta dies després del part, per tal d'assegurar que ha pogut meditar profundament i decidir amb seny la seva decisió.

D'altra banda, si es realitza una adopció sense que s'hagi aplicat l'assentiment dels que l'han de donar i la llei no els ho prohibeix, aquesta adopció passarà a ésser nul·la.

L'audiència: els que són cridats per anar a l'audiència són aquells pares que no han pogut donar el seu assentiment perquè no els ha estat permès i se'ls ha privat de la pàtria potestat, el tutor, el guardador del menor, el menor que és més gran de dotze anys i, per acabar, l'entitat pública on ha viscut l'adoptat, en el cas que l'adoptat hagués estat més d'un any acollit per l'adoptant.

Pel que fa al procediment de la constitució de l'adopció es pot iniciar a partir de la petició de l'entitat pública o per part de l'adoptant. Normalment l'inicia l'entitat pública i excepcionalment ho fa l'adoptant i només ho pot fer

en el cas que hi hagi una relació prèvia, ja sigui de convivència o de parentesc.

El procediment finalitza amb l'aprovació del Jutge i això comporta la inscripció de l'adoptat al Registre Civil, al marge de la inscripció del naixement. Només a petició de la família de l'adoptant, el Jutge podrà inscriure una nova inscripció de naixement en la que només hi constaran els pares adoptius.

2.5. Efectes de l'adopció

L'adopció comporta el naixement d'uns vincles de filiació entra adoptant i adoptat i, d'altra banda, també crea la integració de l'adoptat a la família adoptant. Avui dia, la filiació adoptiva està equilibrada amb la filiació per naturalesa, ja sigui matrimonial o no matrimonial.

Tot i aquesta integració, sorgeixen uns impediments no gaire normals de caire matrimonial. L'adoptat no podria casar-se amb els seus familiars en la línia recta, però sí que ho podria fer amb els parents en la línia col·lateral, és a dir, que es podria casar amb el seu germà adoptiu. Molts experts creuen que aquests impediments haurien de modificar-se, però mai s'ha dut a terme.

La filiació adoptiva comporta, a l'adoptat, l'adquisició dels cognoms de l'adoptant, dels drets de successió i també l'obligació de l'adoptant a facilitar-li aliments. En el cas que l'adoptat sigui menor d'edat, queda sotmès a la pàtria potestat de l'adoptant i, si és estranger, rep la nacionalitat espanyola i el veïnatge civil de l'adoptant.

Pel que fa a l'extinció dels lligams amb la família originària, s'ha de dir que, un cop es realitza l'adopció, s'extingeixen tots els vincles, sempre amb l'excepció, dels propis descendents. És una regla general i és recíproca, per tant, afecta tant el menor adoptat, com els pares originaris. D'altra banda, pel que fa als impediments matrimonials amb la família d'origen, no

Les adopcions

s'extingeixen, per tant no poden contraure matrimoni amb un germà biològic.

Tot i això, excepcionalment es mantenen els vincles amb la família paterna o materna, en un dels dos casos següents:

1r. Quan es realitzi l'adopció del fill del cònjuge.

2n. Aquest cas es limita en què tan sols un dels progenitors hagi estat legalment determinat i l'adoptant sigui de diferent sexe que el progenitor. Sempre i quan s'hagi reclamat per part de l'adoptant, l'adoptat major de dotze anys o el pare o mare del qual ha de persistir el seu enllaç. Hi ha tres normes per les quals no s'han de trencar els vincles amb la família materna o paterna i són els següents:

1a Que tan sols un dels progenitors hagi estat legalment determinat.

2a Que l'adoptant i el progenitor siguin de diferent sexe, per tal d'evitar que el menor adoptat tingui dos pares o bé, dues mares. D'altra banda, però, no s'exigia que aquesta parella convisqués.

3a Que qui reclami la subsistència d'aquests vincles sigui l'adoptant, l'adoptat major de dotze anys o el progenitor que vol que persisteixin aquests lligams.

En els dos casos esmentats, l'adoptat segueix vinculat a la família d'un dels progenitors, el que conviu o està casat amb l'adoptant. Pel que fa a l'altra progenitor, sí que hi ha una ruptura de lligams amb la família d'aquest progenitor i sempre hi ha la possibilitat que això no ho desitgi ni el propi fill, ni la família en la línia recta del progenitor del qual es trenquen els lligams.

L'adoptant podria quedar privat dels efectes de l'adopció, per tant de la pàtria potestat i els drets respecte l'adoptat, sempre i quan porti a terme alguna conducta que, per llei, siguin causa de privació. Encara que l'adoptant quedés privat de la pàtria potestat, es veuria obligat a seguir cedint-li el dret d'aliments a l'adoptat.

Poden demanar l'exclusió de l'adopció l'adoptat, el seu representant legal i el Ministre Fiscal. Si l'adoptat és major d'edat, només ell podrà demanar l'exclusió i tan sols ho podrà fer durant els dos anys següents després d'haver complert la majoria d'edat.

El Codi Civil dóna la possibilitat de rehabilitar l'adoptant amb les facultats que et dóna l'adopció i de les quals va ésser privat, per la sol·licitud de l'adoptant plenament capaç, és a dir, major. Aquesta rehabilitació no té límit de temps i es pot recórrer a ella sempre que es cregui necessari, però no es podrà rehabilitar en el cas que l'adoptant hagi constituït una nova adopció.

2.6. Extinció de l'adopció

El Codi Civil diu que l'adopció és irrevocable, és a dir, que no es pot desfer. Però aquesta irrevocabilitat s'ha d'entendre pel que fa a les declaracions de voluntat que s'esmenten durant el procés de constitució. La mort de l'adoptant, ni l'exclusió dels seus drets tampoc comporten l'extinció d'aquesta. L'extinció d'una adopció tan sols es durà a terme sempre i quan el Jutge ho cregui necessari i ho faci en benefici del fill adoptiu.

Tenen dret a recórrer a l'extinció de l'adopció el pare o la mare biològics, ja sigui per separat o conjuntament. En el cas que ho reclamessin els pares conjuntament i que en el procés de constitució de l'adopció un dels dos hi participés, el participant hauria d'intervenir en aquest procés com a demandat, ja que va intervenir en l'acte que es denuncia. Els requisits per a desenvolupar l'acció, són els següents:

- a) Falta de participació dels progenitors del nen sense falta de culpa. És a dir, que no van poder-hi participar perquè alguna raó externa no els ho va permetre.
- b) Interposició de la demanda dos anys després d'haver-se constituït l'adopció.
- c) Absència de perjudici greu pel menor. Per a això, no s'hi ha de deixar influir les preferències econòmiques, ni socials de la família adoptant.

Es tindran en compte altres circumstàncies, com per exemple, el temps que porti l'adoptat vivint amb la família adoptiva i el grau d'integració que hagi agafat.

L'extinció de l'adopció comporta, també, l'extinció de tots els vincles jurídics que van néixer amb la constitució de l'adopció. Per tant, deixant de tenir sentit els impediments matrimonials amb la família adoptiva i l'adoptat per el dret d'aliments, els drets successoris i els cognoms de l'adoptant. Pel que fa a la nacionalitat i el veïnatge civil, es conserven.

2.7. Determinació de la filiació natural de l'adoptat després de l'adopció

S'ha de dir que la determinació de la filiació per naturalesa de l'adoptat no afecta per res a l'adopció. Aquesta norma prové del Codi de 1958, que els fills tinguts abans del matrimoni no eren considerats legítims i, és per això que després de contraure matrimoni, adoptaven els seus fills.

Només té dret a reclamar la filiació per naturalesa el mateix adoptat, ja que la possibilitat que ho facin els progenitors és molt reduïda, perquè el més probable és que no siguin els seus representants legals o tinguin possessió de l'estat de pares.

S'ha de tenir en compte que la filiació adoptiva no impedeix el coneixement de la filiació per naturalesa. La determinació de la filiació per naturalesa no comporta l'extinció de l'adopció, ni tampoc significa la recuperació dels vincles amb la família d'origen.

En casos excepcionals, la filiació per naturalesa pot recuperar la seva eficàcia però, tan sols, en cas que el cònjuge o parella de l'adoptant, sigui un dels progenitors del fill. Per recórrer a aquesta recuperació, l'hauria de reclamar o bé, l'adoptant, l'adoptat o el progenitor legalment determinat. Es pot demanar sempre, sense importar si és abans que el progenitor i l'adoptant s'hagin casat o després. En el cas que es reclamés abans del matrimoni, els vincles s'haurien mantingut automàticament, però en el cas que es reclamés després, la recuperació dels vincles seria impossible, ja

que els vincles amb el progenitor biològic es van extingir en el moment en què es va constituir l'adopció.

Si la determinació de la filiació originària posés de manifest una relació de parentesc entre adoptant i adoptat, l'adopció quedarà anul·lada, sempre i quan aquesta relació constitueixi algunes de les prohibicions per adoptar. Si resulta que l'adoptant és pare de l'adoptat, l'adopció perdrà tots els seus efectes automàticament. Si té alguna altra relació, que també està prohibida, l'adopció quedaria anul·lada o no, en interès del menor.

També hi ha la possibilitat que es determini la paternitat dels progenitors un cop realitzada l'adopció. En aquest cas, els pares tenen la possibilitat de demanar l'extinció d'aquesta. Tot i això, la jurisprudència del Tribunal Suprem els ha negat aquest dret, argumentant que l'adopció es va constituir correctament, ja que en aquell moment la paternitat no estava determinada.

2.8. L'adopció internacional

2.8.1. Procedència i legislació

El naixement de l'adopció es basava en les adopcions nacionals, és a dir, les que es realitzaven dins del mateix país. Tot i això, avui dia aquestes pràcticament no es duen a terme i la gent tan sols adopta a l'estranger, per això les adopcions internacionals han agafat tanta importància.

Les primeres adopcions internacionals de forma regulada entre països es van iniciar l'any 1974, després de la reforma del Títol Preliminar. A partir d'aquí, s'han anat fent diferents reformes de la Llei Orgànica, però el que s'ha de tenir més present és el Conveni de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen, de l'any 1989 i més endavant, el Conveni de la Haya del 1993, que tractava sobre la protecció del nen i de la cooperació pel que fa a les adopcions internacionals.

El Conveni de les Nacions Unides declara la conveniència per a la cooperació internacional pel que fa a les adopcions, per tal de protegir els drets dels nens i evitar els abusos i el tràfic. També esmenta que es

Les adopcions

recorrerà a l'adopció d'un nen per un país estranger, sempre i quan aquest no pugui ésser atès de forma adequada pels seus familiars o per les entitats públiques del seu país. Reclama la necessitat que l'adopció sigui aprovada per les autoritats competents del país d'origen, seguit la llei i els procediments establerts per la legislació de cada Estat.

D'altra banda, hi ha el Conveni de la Haya, els objectius del qual són, en primer lloc, beneficiar l'interès del menor i que les adopcions internacionals no el perjudiquin, sempre respectant els drets fonamentals reconeguts pel dret internacional. En segon lloc, intenta establir un sistema de cooperació entre tots els Estats i, finalment en tercer lloc, vol assegurar el reconeixement de tots els Estats contractants de les adopcions. Aquest Conveni no intentar canviar, ni modificar les normes internes de cada Estat. Vol imposar un mecanisme de cooperació entre les autoritats centrals dels Estats que han de formar part del procés d'adopció.

El procés de cooperació consisteix en què l'autoritat de l'Estat de recepció ha de fer uns informes sobre els adoptants i l'Estat d'origen, ha de fer un informe sobre el nen que es vol adoptar. Un cop realitzats els intercanvis d'informes entre els Estats, l'Estat d'origen del menor atribueix el nen a una família, la que cregui més convenient. En aquesta decisió hi pot col·laborar l'Estat de recepció i donar la seva opinió si no està d'acord amb la decisió de l'Estat d'origen.

Pel que fa a Espanya, com a país receptor, és l'encarregat de garantir la idoneïtat dels adoptants a base de les entitats competents. Es fa mitjançant uns testos i unes anàlisis psicològiques per tal de verificar que l'adoptant o adoptants, seran un benefici pel nen i ho faran en base al seu benestar. Aquest mateix Estat de recepció haurà d'assegurar que el nen passarà a formar part del seu territori i a residir-hi permanentment. D'altra banda, l'Estat d'origen només podrà confiar el menor a la família adoptiva, un cop s'hagi confirmat aquesta condició.

Les adopcions

Per tal que l'adopció constituïda respecte el Conveni tingui eficàcia, s'haurà de presentar un certificat de conformitat de l'adopció segons el Conveni, que haurà firmat i emès l'Estat contractant on es va constituir l'adopció.

2.8.2. Constitució de l'adopció

Els Tribunals espanyols tenen el poder de constituir o anul·lar una adopció, sempre que en el moment d'iniciar-se l'expedient, l'adoptant o l'adoptat són espanyols o si resideixen habitualment a Espanya.

Pel que fa a la llei que s'ha d'aplicar en els casos internacionals, el jutge espanyol, ha d'aplicar la seva llei, l'espanyola. Tot i això, hi ha dues excepcions en les quals el jutge, pot aplicar lleis diferents a l'espanyola, i són els següents:

- La primera excepció és que l'adoptat resideixi a l'estranger o que resideixi a Espanya, però que no hagi adquirit, a conseqüència de l'adopció, la nacionalitat espanyola. En aquest cas, el jutge podrà aplicar, en els termes que es necessiti, la llei nacional de l'adoptat. Amb aquesta excepció, s'intenta evitar la constitució d'adopcions vàlides a l'Estat Espanyol, però que no són vàlides a l'Estat de procedència de l'adoptat.
- La segona excepció tracta de, si a petició de l'adoptant o del Ministre Fiscal, el jutge pot aplicar, a més a més, els consentiments, assentiments, audiències o autoritzacions que requereix la llei nacional de l'adoptat o l'adoptant. Amb això, s'intenta aconseguir una eficàcia extraterritorial de l'adopció, més gran que si l'adopció tan sols es realitzés amb la llei nacional d'un sol país.

D'altra banda hi ha el Cònsol. El Cònsol té els mateixos drets que el jutge per constituir una adopció, sempre que l'adoptant sigui espanyol i l'adoptat estigui vivint a la demarcació consular del Cònsol.

El Cònsol ha d'aplicar la llei espanyola, pel que fa a la forma i als temes de fons de l'adopció, sempre i quan, l'adopció sigui a Espanya i sempre de la mateixa manera que ho fa el Jutge. Si l'adopció és internacional, ha de fer el mateix, però a més, ha d'aplicar la llei nacional de l'adoptat pel que fa a la capacitat i el consentiment de l'adopció.

Igual que l'adopció normal, amb l'adopció consular també és necessària la proposta prèvia de l'última entitat pública, en la qual va viure l'adoptant a Espanya. I en el cas que l'adoptant no hagi viscut mai a Espanya, el Cònsol rebrà uns informes des de l'autoritat de residència de l'adoptant, per tal de permetre-li una valoració de la seva idoneïtat.

2.8.3. Eficàcia a Espanya d'una adopció constituïda a l'estranger

Pel que fa a l'eficàcia d'una adopció constituïda en un país estranger s'ha de constatar que es tracta d'un tema fora de l'exequàtur, ja que es realitza per un acte de jurisdicció voluntària. A més, en el cas que l'adopció es realitzi amb un Estat amb el qual Espanya ha firmat un tractat per a la realització d'adopcions, s'haurà de constituir, aquesta, amb la normativa de l'Estat d'origen.

El Codi Civil estableix unes condicions per a l'eficàcia de les adopcions estrangeres i diu que, primer de tot, el Jutge ha de controlar i vigilar que l'autoritat que constitueix l'adopció és competent i està en condicions per a fer-ho. Però d'altra banda, queda sense determinar-se si l'autoritat estrangera és compatible, ja que no hi ha cap Jutge que tingui, com a tasca, controlar-la. El Jutge serà considerat apte per a realitzar l'adopció sempre que sigui de la mateixa nacionalitat o de la mateixa residència de l'adoptant o l'adoptat.

En segon lloc, s'ha de comprovar que l'autoritat que va constituir l'adopció, ho va fer respectant la llei nacional de l'adoptat pel que fa amb la matèria de capacitat i de consentiments, i la llei nacional de l'Estat on es va constituir l'adopció. Amb aquesta normativa, es vol evitar que s'apliquin normes a la constitució de l'adopció, que més endavant siguin diferents a les

Les adopcions

que s'haurien d'aplicar en realitat. Tot i això, el text de la normativa és molt imprecís, perquè quan fa referència a la capacitat i al consentiment no constata si es refereix a l'adoptant o a l'adoptat. D'altra banda, tampoc concreta si la llei que s'ha d'aplicar és la de la nacionalitat, la del domicili o la de residència habitual del menor.

Si l'adoptat fos espanyol, seria necessari el consentiment de l'última entitat pública a on va viure a Espanya el menor. Amb això, es pretén evitar que l'adopció d'espanyols a l'estranger se'ls en vagi de les mans a les autoritats espanyoles.

Per tal de donar eficàcia a Espanya a una adopció constituïda a l'estranger i que no compleixin els requisits de la llei nacional de l'adoptat, s'estableix la possibilitat d'aplicar-los posteriorment a la constitució de l'adopció.

L'adopció constituïda a l'estranger que tingui uns efectes diferents a l'adopció plena que dicta el Codi Civil, no serà vàlida a l'Estat espanyol. Per tal que pugui tenir eficàcia s'haurà de constituir de nou una adopció a Espanya, amb un previ acolliment o tutela de l'adoptant espanyol a la figura estrangera. Tot i això, a partir del 1998, s'accepta l'adopció encara que no tingui els mateixos efectes a Espanya, sempre i quan, els adoptants tinguin la pàtria potestat del menor i una autorització de l'Encarregat del Registre Civil.

En el cas que l'adoptant sigui espanyol i tingui residència a Espanya, s'haurà de comprovar si l'entitat pública li ha donat la idoneïtat per a adoptar.

L'adopció, com bé sabem, és una acció que afecta a l'estat civil de les persones per això, quan es realitza una adopció, aquesta s'ha d'inscriure al Registre Civil, recalcant la nova posició civil de l'adoptat i la de l'adoptant. Si l'adopció s'ha constituït a l'estranger també s'haurà d'inscriure al Registre Civil, sempre i quan, l'adoptant sigui espanyol.

Les adopcions

L'Encarregat del Registre Civil fa un control de les adopcions estrangeres, de la mateixa manera que el Jutge controla les adopcions dins l'Estat espanyol. La inscripció comportarà l'eficàcia a Espanya de l'adopció estrangera.

3. Matrimoni i adopció per persones del mateix sexe

3.1. Matrimoni i unions entre persones del mateix sexe

Pel que fa a Europa, avui dia hi ha moltes diferències entre països segons el tractament de les parelles homosexuals. Aquestes diferències venen donades per diferents factors, com la importància i influència de les esglésies als respectius països, la quantitat i lluita homosexual que hi hagi o el comportament del govern i els tribunals.

A la Unió Europea els podem dividir en quatre grups diferents, depenent dels drets que tinguin les parelles del mateix sexe. Primer de tot hi ha els *països sense regulació*, després trobem els països que permeten les parelles de fet, que són aquelles que conviuen sense estar casades. El tercer grup són els països que han aprovat la unió civil homosexual i finalment hi ha els que permeten el matrimoni homosexual.

a) Sense regulació:

En aquest grup hi trobem països com Itàlia, Xipre, Grècia, Lituània, etcètera... A països com Itàlia o Grècia, els intents permanents d'establir una normativa que prohibeixi la discriminació i permeti la unió homosexual han estat refusades amb tan sols iniciar els tràmits de presentació.

Irlanda, pocs anys abans, també formava part d'aquest grup, però de sobte, a conseqüència de diferents actes, es iniciar la tramitació d'una legislació que permetria la unió homosexual i evitaria les discriminacions homosexuals, sobretot al mercat d'ofici.

b) Parelles de fet:

Les parelles de fet són disposicions judicials, de diferents tipologies, que regulen la situació jurídica de les parelles estables que no han estat units en matrimoni. Estan dividides en tres tipus:

- *Les lleis de convivència:*

Dins d'aquest grup, s'hi inclou la normativa que regula els efectes que té una convivència continuada entre dues persones, hi hagi relació afectiva, o no.

Van ésser redactades pels països escandinaus i l'objectiu era la partició equitativa dels béns, en el cas que es dissolgués la relació de la parella. Principalment, van ésser redactades per a la convivència de parelles heterosexuales, però a partir del 1994 va ser acceptades i aplicades a les parelles homosexuals.

Aquestes normes no es preocupen de la relació entre la parella, ja sigui afectiva, o no. Tan sols volen resoldre les situacions patrimonials que sorgeixen de la convivència continuada. A fi d'aconseguir això, la unió de fets es basava en una convivència solidària entre dues persones, deixant de banda el sexe, el parentesc entre ells i qualsevol cosa que pogués influir, en cas de ser una relació afectiva.

- *Lleis de parelles de mínims:*

Aquestes lleis regulen la convivència de les parelles amb una relació d'afectivitat però que no estan casades i no qüestiona la importància del model del matrimoni que regula la convivència de parelles afectives.

Aquestes lleis són pensades i aplicades per a aquelles parelles heterosexuales que s'oposen a contraure matrimoni, però que també s'apliquen a les parelles homosexuals, que sempre hauran de

Les adopcions

respectar les prohibicions que els apliquen aquells països que no permeten el matrimoni entre parelles del mateix sexe. Això significa que a molts països, l'únic reconeixement per a les parelles homosexuals és ésser parelles amb una simple unió de fet.

Aquestes lleis de les parelles de mínims no pretenen imitar les condicions d'un matrimoni, sinó que la seva intenció és establir un lligam entre les persones del mateix sexe que volen mantenir una relació afectiva, per tal d'evitar que les parelles del mateix sexe puguin contraure matrimoni i evitar una problemàtica més gran que si ho prohibissin tot.

Té efectes equitatius i de responsabilitat repartida pels dos components de la parella. Tan sols es té en compte la relació patrimonial entre les dues persones que mantenen una relació afectiva, alguns afectes successoris (escassos), indemnitzacions per si es donés un cas de ruptura i alguns efectes administratius o que afectin a terceres persones. S'estableix un acord per compartir la vivenda, les obligacions d'aliments i el repartiment dels béns i pensions compensatòries, en el cas d'un trencament.

En la gran majoria de països que s'apliquen les parelles de mínims, aquestes s'han d'escriure en un registre per tal de fer valdre els seus afectes. Aquesta inscripció només està pensada i aplicada pel cas de les parelles del mateix sexe, tot i que és una mica contradictori, perquè la parella passa a ésser una parella registrada, com si fos un matrimoni. Per això, és un estat civil que no s'utilitza gaire, perquè no dóna res de nou i és molt confús.

- *Lleis de parelles de màxims:*

Es tracten d'unes unions que volen equiparar els efectes de les parelles matrimonials i no matrimonials. Es basen en la llibertat de l'afectivitat i busquen evitar la discriminació per l'orientació sexual ni pel grup familiar.

Amb aquestes lleis es pretén deixar de banda les diferències amb el tracte de la gent, segons el seu estat civil o la seva orientació sexual i per això s'equilibren les unions matrimonials i les no matrimonials, del mateix o diferent sexe i per tots els efectes que tenen aquestes unions, incloses, fins i tot, la filiació, la successió i l'adopció.

Gràcies a aquestes lleis, les parelles afectives, sense tenir en compte el sexe dels components, poden optar a una formalització de la seva relació casant-se o convivint com a parella de fet. En el cas que decidissin no formalitzar la seva relació no quedarien sotmesos al règim legal esmentat.

c) Unions civils homosexuals:

La unió civil és quasi equiparable al matrimoni, pel que fa a efectes, drets i obligacions, però no és el mateix, ja que està regulada especialment per a parelles del mateix sexe i això és el que les diferencia de les parelles de fet, que són universals i aptes per a tot tipus de parelles. Això ve donat, perquè les unions civils van néixer com a alternativa homosexual al matrimoni heterosexual.

Aquest és el cas de països de l'Europa del Nord, sobretot, com Dinamarca o Finlàndia, però també hi ha països com Portugal, França, Eslovènia... A la Gran Bretanya, al 2005, es va aplicar una unió civil que igualava els drets i les obligacions del matrimoni, fins i tot les de l'adopció, la inseminació artificial i la naturalització d'estrangers.

Per tal de diferenciar els estats del matrimoni i de la unió civil a les parelles homosexuals se'ls definia amb una terminologia totalment nova, com per exemple "membres d'una comunitat registrada". D'altra banda, tot i tenir una igualació quasi completa amb el matrimoni, les unions civils tenen altres prohibicions com són la inseminació artificial, la nacionalitat i residència (se'ls demana un període de temps de residència al país) i l'adopció, acolliment i la pàtria potestat dels fills, que aquest és el cas que

més problemes dona i el que mostra una clara diferència entre el matrimoni i les unions civils.

d) Matrimoni:

Avui dia, a Europa, el matrimoni homosexual està permès a uns vint països, que es troben, en gran part, a l'Europa del Nord i a l'Europa Central. Pel que fa a Europa del Sud, tan sols hi trobem un país, com Espanya, en què està permès aquest tipus de matrimoni. S'ha de tenir en compte, que la gran majoria d'aquests països on, avui dia, és permès el matrimoni sexual, està aprovat des de fa menys de deu anys, a inicis del segle XXI.

Avui dia, als països que es permet el matrimoni homosexual les úniques diferències que hi ha amb la unió heterosexual són de qüestions de terminologies, com no fer referència en el procés a la diferència de sexe i, al lloc de marit i muller, són contraents o cònjuges.

S'ha de recalcar que hi ha una gran diferència de caire polític, entre els països que permeten les unions civils o els matrimonis a persones del mateix sexe i els països que, tan sols, permeten les parelles de fet. Els primers volen equiparar les parelles homosexuals amb les heterosexuales, mentre que els altres volen marcar i diferenciar la importància dels matrimonis heterosexuales i demostrar la inferioritat de les relacions homosexuals.

3.2. L'adopció per les parelles del mateix sexe

Avui dia, el permís a les parelles homosexuals a adoptar un nen provoca una gran controvèrsia i una gran quantitat de conflictes entre la societat de cada país. L'equiparació de drets i efectes del matrimoni homosexual amb l'heterosexual fa que els primers puguin realitzar una adopció amb les mateixes condicions que una parella heterosexual.

D'altra banda, s'ha de dir que els drets reconeguts als homosexuals, ja siguin els de contraure matrimoni o la possibilitat d'adoptar, són qüestions

Les adopcions

que no es regulen universalment, sinó que cada país fa la seva regulació, a la seva manera, per tal d'afavorir la seva ciutadania.

Pel que fa a l'adopció a parelles homosexuals respecte el Codi Civil espanyol, està prohibit. És a dir, una persona homosexual té tot el dret d'adoptar un nen, però una parella homosexual, no. Com és lògic, si una persona vol adoptar en solitari no es tindrà en compte la seva orientació sexual i podrà fer-ho, sempre i quan compleixi els requisits necessaris. Tot i això, els drets a l'adopció simultània estan reservats a les parelles casades i a les de sexes oposats que mantinguin una relació afectiva. Les parelles del mateix sexe, tampoc poden adoptar de forma successiva, perquè la segona adopció no és possible si el nen que s'ha d'adoptar ja fos fill adoptiu d'un dels membres de la parella, perquè tan sols es pot ésser adoptat una sola vegada, i si el menor fos fill biològic d'un dels components, comportaria l'extinció de vincles amb l'altre progenitor.

Un tema diferent és el de la possibilitat per a una parella del mateix sexe, d'acollir a un menor. A diferència de la legislació que regeix amb l'adopció i la tutela, no hi ha cap legislació que impedeixi a una parella homosexual realitzar un acolliment, ja sigui un acolliment familiar, permanent o adoptiu. Respecte a això, el Codi Civil, tan sols recalca que un acolliment es durà a terme per la persona o les persones que determini l'entitat pública que substitueix el nucli familiar del menor.

El Jutge tan sols pot intervenir en el cas que es dugui a terme un acolliment preadoptiu. És evident, que si aquest apadrinament tindrà com conseqüència, a llarg període, una adopció, s'haurà d'exigir al demandant les mateixes condicions que s'exigeixen per a l'adopció. Tot i això, l'acollidor ha de ésser major de vint-i-cinc anys i, en el cas de les parelles heterosexuales, serà suficient que un dels dos sigui major de vint-i-cinc i que respecti la diferència de catorze anys entre acollit i acollidor.

Pel que fa a les parelles de fet homosexuals, el tema és molt més enrevessat. Lògicament, no hi ha cap qüestió legal que els impossibiliti o els

redueixi les possibilitats de realitzar un acolliment, ja que amb aquest acte tan sols es busca al menor un entorn familiar que el sigui favorable, sense que la orientació sexual dels acollidors pugui servir contradictòriament al interès del menor. S'ha de remarcar que a les Comunitats Autònomes on es permet a les parelles de fet homosexuals ésser acollidores, se'ls requereix estar inscrites per poder rebre els requisits que això suposa.

En definitiva, deixant de banda les poques exigències que té l'acolliment, la determinació de les persones que es faran càrrec del menor serà absolutament de l'entitat pública, ja que el Codi Civil no estableix cap pauta ni cap instrucció a l'hora de realitzar la selecció. L'única cosa que han de tenir en comú les entitats públiques a la hora d'elegir els acollidors és que han d'atendre sempre l'interès del menor i que aquests, estiguin capacitats per substituir a la família biològica de forma temporal o permanent, depenent de l'acolliment, fins que el menor compleixi la majoria d'edat.

A dins l'Estat espanyol hi ha algunes Comunitats Autònomes que permeten l'adopció a les parelles del mateix sexe, però aquestes són molt poques. Hi trobem Navarra, el País Basc, Aragó i Catalunya.

Pel que fa a la Comunitat Navarresa, es va aprovar la possibilitat d'adoptar per a les parelles del mateix sexe l'any 2000 i va ésser la primera. Al País Basc es va aprovar al 2003 i a Aragó un any més tard. La llei, amb les seves respectives petites diferències segons la Comunitat, diu que una parella homosexual podrà afillar a un menor amb els mateixos drets i condicions que una parella heterosexual. Això es va aplicar per tal d'evitar les discriminacions que patien les parelles homosexuals.

Per part de la Comunitat Catalana, va ésser l'última a aprovar-se i va ser l'any 2005. A diferència de les altres Comunitats Autònomes, Catalunya és l'única que deixa clars els seus objectius pels quals permet l'adopció a les parelles homosexuals, ja que distingeix de forma clara i entenedora, la igualació entre les parelles del mateix sexe i les de sexe oposat pel que fa als efectes de l'adopció de menors desemparats i per tal de donar una

Les adopcions

cobertura proteccionista al menor podent tenir dos pares, siguin del mateix sexe o no.

- Pel que fa a l'equiparació de parelles homosexuals i heterosexuals, es fa en base a la Resolució del Parlament Europeu del 2003, que parla de la igualtat dels *gays* i *lesbianes*, que busca que tots els Estats de la Unió Europea vetllin per aconseguir la igualtat entre les persones, sense tenir en compte l'orientació sexual de la gent, en qüestions jurídiques i administratives. Realça el dret de les parelles homosexuals ha ésser valorades per poder rebre la idoneïtat per a adoptar, ja que ningú té la possibilitat de fer-ho automàticament, i ha de ser el Jutge qui decideixi si és favorable o no pel menor.
- D'altra banda, l'afillament d'un dels components de la parella homosexual dels fills de l'altre progenitor, diu la llei que es porta a terme per tal de remarcar el vincle amb el menor i també, perquè es puguin realitzar totes les responsabilitats i els drets legals i resoldre qualsevol problema que pugui sorgir més endavant en relació amb el nen. Per poder aprovar aquesta adopció és necessari que l'altre progenitor no se li tingui reconeguda legalment la filiació, que estigui mort, que estigui privat de la pàtria potestat o que hagi donat el seu assentiment. També hi ha la possibilitat que, en un cas excepcional, l'adopció no extingeixi el parentesc entre l'adoptat i la família d'origen.

De cara als efectes de l'afillament, en el cas de les parelles homosexuals, se'ls denominarà pares si és una parella de dos homes i viceversa, si són dues dones. I pel que fa als cognoms, es determinen segons les dues regles següents:

- a) Si l'adopció es fa de forma conjunta, els cognoms s'establiran en l'ordre que triïn, per acord comú, els adoptants i en cas que no s'arribi a un acord, ho aplicarà el Jutge dins el procediment de l'adopció.

- b) Quan s'adopta el fill de la parella, l'ordre dels cognoms també es decidirà per mutu acord, però si no s'arriba a cap acord, ho decidirà el Jutge.
- c) Els cognoms de l'adoptat han de quedar establerts a la part dispositiva de la resolució judicial, és a dir, abans d'acabar-se de constituir l'adopció.

3.3. L'adopció per parelles del mateix sexe en el projecte de llei de reforma del Codi Civil respecte el dret a contraure matrimoni

Aquest projecte tindrà, com a conseqüència, modificacions respecte l'adopció dins del Codi Civil, que permetran l'adopció de les parelles homosexuals amb els mateixos drets que les heterosexuales a tot l'Estat espanyol. És a dir, no es regularà en un cas especial l'adopció per les parelles del mateix sexe, sinó que es modificaran les condicions de l'adopció a conseqüència de l'admissió del matrimoni a les parelles homosexuals i per tal de tolerar l'afillament d'aquestes.

Resulta curiós i estrany que, tot i l'aprovació de la possibilitat d'adoptar als matrimonis homosexuals, no es permet adoptar a les parelles de fet del mateix sexe. Això suposa una clara mostra del favoritisme que hi ha de cares al matrimoni, que sembla que ha de ésser la base de tota família i demostra un nou acte de discriminació favorable a les parelles heterosexuales respecte a les homosexuals.

Deixant de banda aquest incís, els resultats d'aquesta llei seran els següents:

- a) Es permetrà l'adopció conjunta o successiva a les parelles homosexuals amb els mateixos drets que les heterosexuales.
- b) S'evita que, quan el progenitor és del mateix sexe que l'adoptant, es trenquin els vincles amb la família del progenitor, si ho demana l'adoptant, l'adoptat major de dotze anys o el mateix progenitor, del qual s'han de mantenir els vincles.

- c) S'han d'establir els cognoms de l'adoptat abans de concloure el procés d'adopció, per tal d'evitar conflictes en el cas que els adoptants no arribin a un acord i així ho pugui establir el Jutge.
- d) Aquesta nova reforma del Codi Civil afectarà a totes les legislacions autonòmiques, ja que aquestes són supletòries a la legislació de l'Estat.

4. Problemàtica general dels infants adoptats

La problemàtica que pateixen els infants al ésser adoptats es pot dividir en dos grans grups: la patologia pediàtrica general i la patologia neuropsicològica, a on hi entren els problemes de desenvolupament psicomotor, dificultats amb la llengua, mals comportaments originats per alteracions com el dèficit d'atenció o la hiperactivitat, tots provocats per complicacions, mals records i trastorns de la seva infància.

4.1. Patologia pediàtrica general:

Les condicions sanitàries en les què viuen els infants en els seus països de procedència poden proporcionar un estat de salut del menor molt mediocre, per quan arriba a Catalunya. Cal observar el seu estat de salut durant el procés de constitució de l'afillament i des de la primera visita al nen.

Els principals problemes que es troben són nutricionals, que poden comportar altres complicacions dentals, raquitisme, anèmia ferropènica i dèficits de vitamines, oligoelements, etc... A conseqüència d'aquests dèficits és molt freqüent una disminució del creixement, però al adoptar-los recuperen tant en pes com en alçada. També és molt freqüent trobar-se problemes al·lèrgics, sobretot pel que fa a l'alimentació o asmes.

Pel que fa a les malalties infeccioses i més conegudes, les més típiques que es troben són tuberculosi, sida, hepatitis A, B, xarampió, entre d'altres.

Les adopcions

A la taula següent, elaborada per Alba Serra i Gràcia en un Pràcticum de la Universitat, es reflecteixen les principals patologies d'aquests infants adoptats.

Nutricional	Malnutrició	50%
	Raquitisme	
	Anèmia ferropènica	30 – 40%
	Vitaminopaties	
	Dèficit de zinc	
	Intoleràncies aliments	
Trastorn del creixement	“Fallo de medro”	50%
	Microcefàlia	35 – 45%
Aparell respiratori	Asma	10%
Endocrinometabòlica	Disfunció tiroide per dèficit de iode	
	Hipotiroïdisme congènit	
	Pubertat precoç	
Dental	Retard en la dentició	
	Alteracions en l'esmalt	
	Càries	
Dermatològica	Escabiosis	25%
	Pediculosis	
	Micosis	
	Impètigo	
Ortopèdica	Displàsia de maluc	
	Alteracions de columna	
	Peu <i>varo-valgo</i>	
	Genoll <i>varo-valgo</i>	
Malalties infeccioses	Infeccions intestinals parasitàries	7 – 25%
	Tuberculosis	3 – 25%
	Sífilis	1%
	VIH (sida)	1%
	Hepatitis per VHA	
	Hepatitis per VHB	3 – 35%
	Hepatitis per VHC	1 – 2%
	Paludisme	1%
	Poliomielitis	
	Citomegalovirus	
	Xarampió	
Miscel·lània	Absència de vacunes	30 – 65%
	Inexactitud de l'edat	
	Intoxicació per plom	1 – 14%
	Hemoglobinopaties	
	Radiació nuclear	

4.2. Patologia neuropsicològica:

a) *Retard en el desenvolupament global:*

Els retards del desenvolupament psicomotor és un problema que es troba freqüentment en infants adoptats i que s'incrementa segons el temps que ha passat el menor a l'orfenat. Contràriament, la recuperació psicomotriu anirà conjuntament condicionada per el reforç, també, del desenvolupament físic i l'estat nutricional que, com ja hem dit anteriorment, també afecta molt al menor en aquests casos. Aquests problemes es produeixen per la falta d'afecte i d'estímuls i, per tant, com més temps estiguin internats al orfenat, més gran és la possibilitat que pateixin qualsevol mena de trastorn.

b) *Problemes d'aprenentatge:*

Els problemes d'aprenentatge no s'observen aparentment, sinó que es detecten un cop l'infant ha estat adoptat i ha viscut un període de temps amb la nova família. És una clara mostra de les carències que ha patit des de sempre i una manifestació de tots els problemes que ha viscut. Un cop transcorrin entre dos i quatre anys, és quan es detecten aquests problemes, ja que els altres s'han anat eliminant excepte aquests i que poden conduir a dèficits d'atenció o coses similars.

c) *Retard del llenguatge:*

És un problema força freqüent, ja que hi ha molts factors que poden intervenir en l'aprenentatge del llenguatge. La falta d'informació sobre la família biològica és el principal problema. Les poques atencions ginecològiques, l'exposició a l'alcohol durant l'embaràs i altres condicions prèvies al part, poden dificultar l'aprenentatge, més endavant, del menor.

D'altra banda, també s'ha de dir que els nens, durant la seva etapa a l'orfenat els manquen les instal·lacions pedagògiques i l'atenció. És per això que, un cop tornen a iniciar una vida amb la família adoptiva, aprenent de manera mínimament ràpida la nova llengua, però no assegura un èxit en el desenvolupament dels aprenentatges i els aspectes acadèmics de més endavant.

d) Trastorns conductuals i hiperactivitat:

Molts estudis mostren que els menors adoptats tenen comportaments irracionals i problemes en el desenvolupament. I, d'altra banda, s'ha detectat un alt percentatge de possibilitat de patir hiperactivitat essent adoptat.

e) Complicacions neurosensorials:

Qualsevol deficiència d'aquest tipus que no s'ha detectat abans, pot suposar una gran complicació pel desenvolupament dels infants, ja que requereixen un tractament específic per tal d'eliminar la deficiència o bé, compensar-ho amb altres destreses que permetin la seva funcionalitat.

La probabilitat que en els països d'origen es tractin els problemes de visió o audició és pràcticament nul·la, ja que la falta d'atenció fa impossible la seva detecció.

f) Problemes psicològics:

El procés complex d'una adopció internacional, a banda de causar un xoc cultural per l'infant, també crea una quantitat de problemes a la família adoptant pel que fa a les costums i normes que mantenen, de la mateixa manera que també, van sorgint problemes a mida que el menor creix.

S'ha trobat moltes vegades, casos d'infants adoptats que pateixen i desenvolupen problemes emocionals i de comportament,

Les adopcions

sobretot a l'adolescència, ja que es pregunten pel seu origen i busquen la seva pròpia identitat.

Tots aquests factors, com l'autisme i altres deficiències, posen de manifest que els infants adoptats són un grup de risc per la seva patologia neuropsicològica i mèdica i que reben uns tractaments poc efectius i força discrets.

PART PRÀCTICA

RELAT

Em dic Albert Mumbrú i tinc vint-i-vuit anys. La meva vida no ha estat res de l'altre món. Infància, estudis, més estudis, créixer, treballar. Una vida monòtona, com la d'una persona normal i corrent. Durant la meva infància vaig passar de tot. Les coses més divertides i els espants més grans, com qualsevol nen, que fa els seus disbarats. Vaig estudiar a l'escola La Draga, dins d'uns barracons, però m'ho vaig passar tant bé, com si hagués estudiat en una escola normal i corrent. De fet, tothom es queixava molt dels barracons, però jo no els trobava cap inconvenient.

Vaig néixer a Barcelona, al barri de Gràcia, però amb tan sols quatre anys, em va portar a viure a Banyoles, on hi vaig passar la gran part de la meva infància i tota l'adolescència, fins que vaig començar la Universitat, que vaig tornar a la meva ciutat natal.

Pel que fa a l'adolescència, van ser dels millors anys d'estudi. Molta estona per els amics, per fer el que m'agradava i també, per estudiar. Mai he tingut problemes amb els estudis, he estat una persona que tenia força facilitats i sense donar mai el 100%, treia bones notes.

L'adolescència em va passar volant, amb un obrir i tancar d'ulls i amb les seves alegries i tristeses i, sobretot, les típiques tonteries d'adolescent i rebel·lades. Vaig estudiar al IES Josep Brugulat, on vaig conèixer a tots els meus amics de l'adolescència i on he passat uns grans moments, sobretot, en els viatges de final de curs. La nostra generació sempre va estar molt unida i sempre anàvem tots a una, triant les coses en benefici de tots i ajudant-nos entre nosaltres. A més, pel que fa a la qualitat de les notes, va ésser una bona generació.

Els dos anys de batxillerat van ser molt curts, però a la vegada, molt intensos. Anàvem a corre-cuita i jo, si més no, vaig acabar exhaust, per això, després de treure'm la selectivitat, vaig plantejar-me prendre'm un any

Les adopcions

sabàtic i anar-me'n de viatge. Però entre els meus pares i els meus amics em van convèncer perquè no ho fes, dient-me que tornar-m'hi a posar l'any següent, seria pitjor.

A partir d'aquí, l'estiu després del segon de batxillerat, va ser un estiu totalment de relaxació. Volia estudiar periodisme, tenia bona nota i una alta probabilitat d'entrar a l'Autònoma de Barcelona.

Vam aprofitar l'estiu com mai. Vam anar de viatge, amb els amics, a San Sebastià, viatge que vam voler fer l'any anterior, però que, per circumstàncies externes a nosaltres, no el vam poder realitzar. Allà vam gaudir de l'ambient basc i de les platges del Cantàbric. Teníem divuit anys i aprofitàvem els mesos de traspàs que teníem, abans de patir el gran canvi, en què la majoria s'independitzava i començava a fer la seva vida. Vam aprofitar, també, per passar molt de temps tots junts, perquè alguns ens separàvem i no ens veuríem tant sovint.

Entre finals d'agost i principis de setembre em vaig traslladar cap a Barcelona, per tal de poder començar els meus estudis de periodisme. Em vaig quedar força sol, ja que pràcticament tots, es van quedar a estudiar a Girona i només ens veiem en moments puntuals, per les Festes Majors o esdeveniments semblants. A la facultat, no vaig conèixer a gaire gent, però també reconec que em vaig tancar força. Aprofitava el temps per dedicar-me'l a mi mateix, a la meva pròpia persona. Pensava, reflexionava, escrivia, llegia, tocava la guitarra... En fi, vaig passar el primer any de carrera dedicant-me als estudis i a mi mateix, però no vaig trobar cap relació, era una persona solitària. Quan vaig acabar el primer curs de periodisme, durant l'estiu vaig decidir anar a Granada a continuar amb els meus estudis. Necessitava un canvi d'aires, renovar-me, respirar un aire diferent. Dit i fet, al setembre havia llogat un piset, de quatre parets, amb un altre noi. Es deia Alejandro i era de Múrcia. Només instal·lar-nos, em va dir que busqués un altre company, perquè ell estava esperant que un amic seu comprés un pis per anar a viure amb ell.

Sincerament, no vaig donar importància a la seva advertència i vaig pensar que ja m'ho muntaria. A finals de novembre, de sobte, em va dir que l'endemà marxava i jo em vaig quedar amb una mà a cada ou. Ell donava per fet, que m'hauria espavilat i, de fet, vaig ésser una mica innocent. Aquell mateix dia, vaig posar anuncis que es llogava una habitació per a tot arreu. La facultat n'anava plena i vaig fer córrer la veu, com si es tractés de l'arribada d'un famós a un poble molt petit. Amb un matí, tothom ho sabia, però no li interessava a ningú. M'havia posat en un petit problema, però me'n sortiria, tenia un bon pressentiment.

Van passar tres dies i els nervis se m'estaven menjant mica en mica. Al quart dia després d'haver escampat la notícia, mentre m'estava fent el sopar, va sonar el timbre. No esperava a ningú i em va sorprendre. Vaig dirigir-me cap a la porta i la vaig obrir. Plantada al replà, m'hi vaig trobar una noia jove, amb un parell de maletes. Era rossa, força alta, per ésser una noia. Tenia els ulls verds, que no paraven de brillar-li, el nas era fi i petit i tenia un somriure encisador que li feia apujar els pòmuls i se li tancaven una mica els ulls. Vaig quedar estúpida i aturat i va ser ella qui em va haver de fer tornar al món real. Em va saludar i veient que jo encara estava mig absent i que no la responia, es va presentar com a Laura amb un gran somriure a la boca. La vaig fer entrar i em va dir que havia vist el meu anunci. Va llogar l'habitació. Tenia divuit anys, s'acabava de treure el batxillerat i la selectivitat i volia començar els estudis de veterinària. El més increïble va ésser quan em va dir que era de Tarragona. Va ser una gran casualitat.

Van anar passant els mesos. Havíem tornat de les vacances de Nadal, que vam passar amb les respectives famílies. Jo seguia essent un solitari. L'única persona amb la que parlava era la Laura i perquè compartíem pis, sinó, seguiria amb la dinàmica de Barcelona. Per Cap d'Any, vaig tornar a Granada. Els meus amics de Banyoles em van dir si em volia quedar, que havien organitzat una festa, però el dia abans vaig agafar el cotxe i vaig tornar a casa. En arribar, em vaig trobar a la Laura, adormida al sofà, amb un llibre obert a sobre. La vaig tapar amb una manta i jo em vaig posar al

balcó prenent una cervesa. Era negra nit. La gent començava a anar tocada i passava alegre pels carrers de sota del balcó. No sentia cap mena d'enveja, per a ells. Eren unes sensacions, que no em motivaven, no m'impulsaven a res. Quan vaig entrar cap a dins, disposat a anar a dormir, em vaig fixar que la Laura ja no era al sofà. Vaig treure el cap a la seva habitació i la vaig veure ben arraulida al llit. Al moment de tancar la porta, vaig sentir que em cridava, fluixet i sensualment. Em vaig apropar i em va demanar que dormís amb ella. Em vaig estirar al seu costat, sense cap problema. Teníem molt bona relació, però el que va passar, no m'ho esperava, tot i que ho desitjava tant com ella. Quan vaig estar estirat al seu cantó, es va mig incorporar, em va besar i es va abraçar a mi, ben fort. Cinc minuts després ja dormia.

A partir d'aquest dia vam mantenir una relació sentimental durant uns anys. Era el que necessitava. Era ella. La meva noia, el revulsiu que necessitava la meva vida, per tal que prengués un rumb. Vam anar passant mesos i anys. Jo vaig acabar la carrera un any abans que ella. Aquell estiu va ser un punt clau a la meva vida o a la nostra. Vaig enviar el meu currículum a diferents llocs, la gran majoria a Catalunya. Tenia ganes de tornar, però no volia perdre a la Laura. Vaig refusar moltes feines per poder-me quedar un any més, esperant que la Laura acabés la seva carrera. Durant aquest any, vaig trobar una feina en una taberna del costat de casa, que freqüentava molt i em coneixien. D'aquesta manera, vam anar passant.

Un cop la Laura va haver acabat els seus estudis, vam tornar a Catalunya. Durant l'estiu, vam passar uns dies a Tarragona, a casa els seus pares. Uns altres dies, els vam passar a Banyoles, amb els meus. I vam anar dues setmanes de viatge a Milà. Quan vam tornar de les vacances, ens vam posar a buscar feina. Intentàvem que coincidissin, per poder-nos-ho combinar. Ella va trobar feina ràpid en una veterinària de Barcelona i jo, també en vaig trobar un parell ben ràpid, però amb petits inconvenients de situació i vaig preferir seguir buscant i com a últim recurs. Agafar una d'aquestes dues. Finalment en vaig trobar una a la mateixa ciutat de Barcelona i, tot i ésser més bones les altres dues, vaig acceptar aquesta.

Les adopcions

Fa, exactament dos anys, set mesos i vuit dies, la Laura i jo ho vam deixar córrer. Mai he entès per a quin motiu o no l'he volgut entendre. El cas és que vaig deixar la feina de Barcelona i vaig tornar a Banyoles. Volia recuperar el meu sentiment de la infància, tornar a sentir la meva ment lliure. Però va ésser impossible.

Vaig tornar a marxar, lluny. Volia canviar de nou. Trobar un ambient que m'acceptés o que l'acceptés jo a ell. Primer, vaig tornar a anar a Granada, on hi vaig passar tres mesos. Però vaig marxar per comes. Ja no era que no acceptava aquells aires, sinó que em sentia rebutjat. Després d'això, vaig marxar a Milà a viure, a on hi vaig viure set mesos. Aquí m'hi vaig sentir millor, perquè la filosofia de vida era molt diferent, però set mesos després vaig tornar a casa els pares fins a dia d'avui.

Vaig tornar per un motiu, bé o dos. El primer, es casava el meu millor amic de l'adolescència. Ell sí que havia tingut una bona vida. Sense complicacions. Va prendre les decisions correctes, sempre l'encertava i vivia tranquil, acceptant tot el que la vida li enfrontava. I ara, ja era allà, a punt de pujar a l'altar. En fi, el segon motiu era una decisió que havia pres. La volia comunicar a la meva família i als meus amics. Volia adoptar un fill.

Com és lògic, la reacció de la família va de sorpresa total. Fins i tot, els meus pares al principi s'ho van prendre com una bogeria i s'hi intentaven oposar, tot i que la meva decisió era ferma i, a base de converses i petites disputes, els vaig anar convencent fins que van entendre la meva decisió.

No havia volgut començar cap tramitació, ni cap aspecte sobre l'adopció sense haver convençut abans els meus pares. Però un cop els havia convençut, s'hi van avocar més que jo i, pràcticament, semblava que fossin ells qui realitzessin l'adopció. Van intentar ajudar-me amb l'elecció del país d'origen del nen, a buscar-me una agència per tal de fer els tràmits, sense saber si tenia pensat fer-ho per individual o per agència, i altres aspectes, fins que me'n vaig cansar i els vaig demanar que m'ho deixessin fer a la

Les adopcions

meva manera, ja que seria el meu fill i que, en el cas que necessités una segons opinió, serien els primers a qui aniria a buscar.

L'altra qüestió estava en decidir quin tipus d'adopció seguir, si realitzar una adopció a Espanya o buscar algun país per realitzar una adopció internacional. La idea d'adoptar un nen que fos espanyol era molt temptadora, ja que suposaria un estalvi d'entrebancs, tant en el procés de l'adopció, com en la posterior vida del meu futur fill a la vida. D'altra banda, però, tenia factors en contra. L'adopció nacional havia agafat la mala fama de tenir unes llargues llistes d'espera, que arribaven a durar anys i normalment, els nens que t'adjudiquen tenen més de dos anys i jo buscava un nen amb poques setmanes, per veure'l créixer i fer-lo créixer a la meva manera.

Finalment i després de donar-hi moltes voltes vaig decidir que preferia adoptar a un país estranger i vaig decidir adoptar a la Xina. La meva decisió estava entre Etiòpia i la Xina, però el desig de voler una nena em va fer decantar cap al país Oriental. També vaig decidir fer l'adopció per lliure, ja que potser era més difícil, però tot i així era més econòmic i sincerament, diners no me'n sobraven i també em van explicar que era més ràpid.

A partir d'aquí, després d'haver pres les primeres decisions importants, vaig començar a buscar informació. Què havia de fer, quins tràmits m'esperaven i les complicacions que em podria trobar. Vaig buscar molta informació a Internet i vaig demanar ajuda als meus oncles, que van adoptar els meus cosins anys enrere. Em van explicar moltes coses i em van facilitar els primers passos, fins que vaig enviar la meva sol·licitud.

Un cop vaig haver sol·licitat l'adopció, amb molt poc temps de transició, vam començar les entrevistes pel certificat d'idoneïtat. Estava nerviós, tenia por que no anés bé i que tota la meva il·lusió, la decisió que m'havia tornat l'alegria a la vida, el sentit, sortís malament i tornéssim a on érem al principi. En els testos i les entrevistes, ho valoraven tot, la meva actitud durant les entrevistes, el meu perfil, tot... I també em van fer preguntes sobre tot, fins i

tot les coses més remotes. Em van preguntar sobre la meva vida social, les meves relacions, si era solter, el meu estil de vida, les meves capacitats educatives, com afrontaria la relació amb la família d'origen, si n'hi havia, i el passat del menor, la meva situació econòmica i laboral, etcètera... Fins i tot m'atabalava tanta pregunta, però era conscient que per poder complaure el meu desig, havia de passar aquella petita prova. Era un esforç que em requeria la vida.

Un cop fetes totes les entrevistes vaig estar un temps sense saber res de nou. Estava preocupat, no pensava que tardaria tant a saber si era idoni o hauria de començar de nou. Per a mi, no tan sols era una adopció. Era més que això. Una nova vida, un nou projecte, tornar a començar. Un mes més tard vaig rebre una carta en la qual em donaven la idoneïtat. Va ésser una explosió d'eufòria. Vaig veure el final d'un camí i l'inici d'un altre. Vam celebrar la bona nova amb els amics i més tard, també la vaig celebrar amb la família. Tothom estava content, semblava que tothom veiés el que significava per mi. Em va donar molta força.

A partir d'aquí es va iniciar la constitució de l'adopció. Em van demanar forces papers relacionats amb la meva vida i la meva situació actual, com per exemple la declaració de la renda, papers de revisions mèdiques i psicològiques, per controlar el meu estat i una declaració de patrimonis i una d'estudis. Tots aquests papers els van enviar a la Xina, perquè allà el Jutge pogués valorar el meu estat i, amb ells, hi va viatjar el meu document d'idoneïtat. Els dies passaven i jo no rebia notícies. Estava nerviós, no m'ho negaré. O potser tenia por. Cada matí, la primera cosa que feia, era engegar l'ordinador per mirar el correu i veure si havia arribat alguna notícia, però dia rere dia, m'enduïa la mateixa decepció. A la feina, tenia el correu obert permanentment, i cada cinc minuts hi feia una ullada. Estava més pendent d'això que de la feina que havia de fer.

Dos mesos i mig més tard, vaig rebre un correu electrònic de la Generalitat de Catalunya a on em deien que m'havien assignat una nena. Amb el mateix missatge, hi anaven adjuntades un parell de fotografies seves

Les adopcions

i un document a on s'especificava el seu nom, l'edat, estat de salut, el seu estat civil i, si es coneixia, el motiu pel qual havia estat donada en adopció. Es deia Mài sà i tenia divuit mesos. Vaig passar-me vint minuts mirant-me la fotografia amb un somriure que m'il·luminava la cara. Les vaig imprimir i vaig pensar a sortir corrent a casa els pares, feliç, per ensenyar-los les fotografies i explicar-los la bona nova i vaig telefonar a tothom, amics, família, companys de feina,... Al vespre, després de sopar, em vaig asseure al sofà i, enlloc d'engegar el televisor, com feia de costum, vaig agafar una fotografia de la nena, la meva filla, i vaig passar-hi hores embadalit, mirant-la. Era la meva filla. Tan sols faltava enviar quatre papers més, entre ells, el que donava la meva acceptació al menor que m'havien adjudicat, anar a Xina i endur-me-la cap a casa.

El procés d'adopció va ésser molt i molt complex. També va ser molt pesat. Molts papers. Tot eren papers i més papers i podríem dir, que la meitat no servien per a res. El problema principal de les adopcions, sobretot les internacionals, és que es troben a la vegada dos governs diferents, per tant dues polítiques diferents i implicava certes qüestions que s'havien de posar en comú i tot això. Tot i així, sempre s'aplica la llei del país que dona el menor, tot i que sempre es busca l'adaptació entre els dos reglaments. Amb quatre dies, vaig acabar d'enviar els documents que faltaven i un mes després volava a la Xina amb la Carla, la meva millor amiga, que m'hi va voler acompanyar. El viatge se'm va fer etern. Tenia unes ganes boges de conèixer-la i estava molt nerviós. Vam aterrar a Shanghái, i allà vàrem agafar un tren que ens va dur a Wenzhou, de la província de Zhejiang, a on havíem d'anar a buscar a la Mài sà. Hi vam arribar de nit, ens vam anar a instal·lar a l'hotel i vam sortir a sopar amb la Carla. De fet, vaig acompanyar-la a sopar perquè jo tenia l'estómac tant regirat, que no m'hauria entrat res. Un cop vam haver acabat, vam tornar a l'hotel fent un tomb per la ciutat. Era una ciutat antiga, costanera i força bonica, però el cansament del viatge ens havia deixat rendits i vam anar cap a l'hotel ben aviat.

L'endemà ens vam llevar força aviat i després d'esmorzar vam anar cap a l'ajuntament, a on ens havien citat. Allà ens vam trobar unes quantes parelles europees que també els havien adjudicat un nen i el venien a buscar. Un cop hi vam ésser tots, ens van dur amb un autobús a l'orfenat situat a les afores del poble i allà, van anar donant a cadascú el nen o nena – tot eren nenes, excepte d'un nen – que els pertocava. Una noia jove portava una nena en braços amb un pijama rosa i es va acostar cap a mi. Un somriure immens em va il·luminar la cara i aquella dona va dir quelcom amb xinès i em va cedir a la nena. La vaig agafar i me la vaig acostar al pit. Vaig notar una escalfor esplendorosa i un sentiment de tranquil·litat em va envair. Me la mirava amb aquell gran somriure, però ella em mirava amb els ulls ben oberts. Semblava espantada, em mirava directament als ulls i no em responia el meu somriure. Per un moment em va saltar el cor, pensava que no li agradava, que em tindria por i que em rebutjaria, però mirant-la als ulls vaig veure al seu interior una gran esperança i una gran felicitat. No la mostrava, a la vegada estava espantada, però jo també sentia un temor a la novetat. Amb el bus vam tornar a la ciutat, cadascú amb el seu respectiu fill i crec que no hi havia ningú que no somrigués. Un cop a la ciutat, amb la Carla i la Mài sà vam anar a dinar a un restaurant que vam trobar al costat de l'hotel, vam passar-nos el dia passejant i visitant la ciutat i l'endemà vam agafar un avió de tornada cap a casa.

A l'arribada a l'aeroport m'esperava tota la família i alguns amics. Tots se'ns van tirar a sobre abraçant-nos. Alguns ploraven, els altres es menjaven a petons i somriures a la nena i els altres m'abraçaven. Quan va haver passat tota l'eufòria i aprofitant que alguns esperaven les nostres maletes i la resta estaven pendents de la novinguda, vaig veure que la Carla havia quedat en un racó mirant l'espectacle d'alegria i felicitat que s'havia originat. Em vaig acostar cap a ella i quan em va veure em va somriure. A cau d'orella li vaig dir “gràcies, t'estimo”. La seva mirada brillava i ella m' enamorava.

Les adopcions

Han passat tres anys des de la meva gran aventura. Estic vivint a Granada, una altra vegada, amb la Mài sà i també amb la Carla, que s'està plantejant d'adoptar-la. La Mài sà té quatre anys i cinc mesos i ha realitzat una molt bona adaptació. Les dues primeres setmanes que va viure amb mi estava molt insegura. No deia quasi res i tan sols menjava i dormia. Li costava una mica dormir, però passades dues setmanes era molt afectiva amb mi, intentava demanar-me coses i dormia tranquil·lament i amb un son profund. Ara ja és el segon any que va a escola i comença a parlar força.

Vaig aconseguir començar de nou, tirar endavant i creure en mi mateix. Ara sóc feliç, tinc tot el que tinc i ho estimo. Família, amics i benestar amb mi mateix. Era el que em faltava fa tres anys, trobar l'equilibri dins meu.

ENTREVISTES

Entrevista a en Melo i a la Ita (adoptants a la Xina)

La decisió d'adoptar

- 1. Normalment la gent adopta un fill perquè la parella té problemes de reproducció, però aquest, no és el vostre cas. Així doncs, què us va impulsar a recórrer a l'adopció d'un menor?**

Per la il·lusió d'adoptar. Era un repte pendent que teníem, un somni i un dia vam decidir dur-lo a terme.

- 2. Quina edat tenia la nena quan la vau adoptar?**

Quasi tres anys.

El procés d'adopció

- 3. Vau fer l'adopció mitjançant una entitat d'adopcions o per lliure? Per què vau triar aquesta opció?**

Per lliure, ja que és més econòmic i mitjançant les entitats reps un tracte molt més fred i menys directe amb el nen i la gent que l'ha tractat.

- 4. Com vareu aconseguir la informació per fer tots els tràmits de l'adopció?**

Per amics que també havien adoptat abans, que ens van ajudar força i també, per l'ICAA.

- 5. Considereu que tot el procés és complex?**

En part sí i en part no. Demanen molts papers i alguns d'ells es podrien evitar, però això passa amb tot.

L'adaptació

- 6. La vostra família ha seguit les tradicions cristianes, com per exemple els batejos o comunions? I vosaltres, heu seguit aquestes tradicions amb els vostres fills?**

La família sí que ha seguit la tradició, però nosaltres no l'hem seguit, ni amb els fills biològics, ni amb la filla adoptada.

7. L'adaptació de la nena a la nova forma de vida va ser complicada?

Què és el que va costar més?

No ens ha costat gaire, es va arrelar a nosaltres molt ràpidament. El que ha costat més han estat les dificultats amb la llengua.

8. Com van reaccionar els altres fills de cara a l'adopció? I la resta de familiars?

La resta de fills es van il·lusionar molt. La família no va reaccionar de cap manera estranya, ho van acceptar.

9. En quin moment teniu la consciència que l'adaptació ja està feta?

Quins elements us ho han mostrat?

Ho vam notar al tercer o el quart dia, vam veure que li canviava la mirada, que ja no ens mirava amb temor. Una mirada més feliç.

Origen

10. Què us va portar a adoptar un nen que no era d'Espanya?

El sol fet de ser més ràpid i més segur. Tot i que també hi va influir el fet que ens donessin el nen més jove.

11. La Xina era l'única opció o hi havia més possibilitats? Té més facilitats o, simplement va ésser per la quantitat de gent que està adoptant en aquell país?

No, teníem varies opcions, però la Xina era la més fiable. Teníem amics que ja hi havia adoptat i ens en van donar molt bona referència.

12. Els contactes amb el país van ser molt complicats o us van facilitar molta informació?

No van ser molt complicats. Gran part del procés el vam fer des d'aquí a través de l'associació *adopchina*.

13. Considereu que el seu origen estranger ha produït problemes de llengua o cultura?

No. Hem conservat tot el que hem pogut de la seva cultura i la seva llengua. Fins i tot de la seva família originària.

14. Heu considerat oportú conservar-li el nom originari o, en canvi, n'heu volgut buscar un de nou? Per què?

Hem conservat el nom originari, però al principi li havíem canviat i li vam posar un nom, però quan la cridàvem pel nom ella no ens responia i ens deia que el seu nom era l'altre.

Futur

15. Heu pensat com afrontareu el moment en què li hagueu d'explicar a la vostra filla?

Li hem anat explicant des de bon principi. Mai li hem volgut amagar, perquè tard o d'hora notaria la diferència física i es plantejaria coses.

16. Heu canviat certs aspectes educatius respecte a l'educació dels fills biològics?

Intentem seguir la mateixa línia educativa, però hi ha petites diferències per la manca d'educació que tenia abans de venir.

17. Us preocupa el futur: que vulgui conèixer la seva família biològica, que decideixi trencar amb el seu passat, ...?

No ens preocupa. Serà un repte per ella i per a nosaltres i l'ajudarem amb tot el que puguem. Tenim poca informació del poble a on va néixer, però amb el que tenim un dia o altre tornarem a allà per veure què hi trobem. Ens agradaria fer un treball de camp amb la informació que tenim, buscant-ne més i intentant conèixer els seus orígens.

18. Tornaríeu a repetir el procés d'adopció o, en tot cas, què hi canviaríeu?

Sí, el repetiria sense canvis. Tot i la quantitat de papers que hi ha pel mig, no és exageradament complex i té una finalitat molt desitjada per nosaltres.

Entrevista a en Pep i la Lídia (adoptants a Rússia i a la Xina)

La decisió d'adoptar

- 1. Quin va ser el motiu que us va fer recórrer a l'adopció dels vostres fills?**

Al no tenir la possibilitat de ser pares biològics, vam decidir gastar els diners en una adopció, enlloc d'anar al metge per fer diferents tractaments.

- 2. Quina edat tenien els nens quan els vau adoptar?**

L'Oleg divuit mesos, l'Àlex vuit i la Mar dotze.

El procés d'adopció

- 3. Vau fer l'adopció mitjançant una entitat d'adopcions o per lliure? Per què vau triar aquesta opció?**

Per lliure. Perquè el tracte que et donen és molt més íntim, és més barat i és més ràpid.

- 4. Com vareu aconseguir la informació per fer tots els tràmits de l'adopció?**

Pràcticament la vam treure tota d'Internet, i sinó de coneguts que havien adoptat abans.

- 5. Considereu que tot el procés és complex?**

És més que complex, per tota la quantitat de papers que hi ha entremig.

- 6. Heu trobat moltes diferència entre l'adopció a Rússia i a Xina? Quina us va resultar més senzilla?**

Hi ha molta diferència. A Rússia és molt més complicat, perquè hi ha canvis de normativa constantment, no et donen gens d'ajudes i a cada regió del país et demanen el que volen.

En canvi, a la Xina està molt més controlat i fa que sigui més senzill.

- 7. Creieu que aquestes diferències venen perquè són de continents diferents?**

No. Vénen perquè cada país ho regula com vol.

L'adaptació

- 8. La vostra família ha seguit les tradicions cristianes, com per exemple els batejos o comunions? I vosaltres, heu seguit aquestes tradicions amb els vostres fills?**

Les nostres famílies sí que l'han seguit, però nosaltres amb els nostres fills no. En part té a veure en el seu origen (Pepe), però també és una qüestió de creences.

- 9. L'adaptació dels nens a la nova forma de vida va ser complicada? Què és el que va costar més?**

Els dos nens no els va costar gens. Venien de viure en un orfenat i es van adaptar molt bé a l'ambient familiar. Però en canvi, la nena havia viscut un any amb una família d'acollida, i li va costar acceptar-nos.

- 10. Com van reaccionar la família quan els va explicar la vostra decisió d'adoptar?**

Es van sorprendre molt, perquè no entenien que no volguéssim fer cap tractament mèdic, però tampoc es van oposar a la nostra decisió.

- 11. En quin moment teniu la consciència que l'adaptació ja està feta? Quins elements us ho han mostrat?**

Per quan dormien. Quan els veiem dormir tranquils, sabíem que estaven ben adaptats. Al principi els costava molt dormir.

Origen

- 12. Quina és la raó que us va portar a adoptar els dos primers fills a Rússia i el tercer a Xina?**

A Rússia els vam adoptar perquè tenien més semblança física amb nosaltres. El segon nen rus, el vam adoptar perquè ja teníem el camí fet de la primera vegada. I vam adoptar el tercer a Xina perquè buscàvem una nena i a Rússia cada vegada era més complicat adoptar.

13. Els contactes amb el país van ser molt complicats o us van facilitar molta informació?

A Rússia els vam fer mitjançant una transmissora, que ens ho anava explicant tot i anava transmetent tota la informació. A la Xina ens va ésser molt més fàcil.

14. Considereu que el seu origen estranger ha produït problemes de llengua o cultura?

De cultura no, però lingüístics sí. Sobretot amb l'Oleg i la Mar, que van venir més grans i tenien la llengua d'origen força apresada, ja.

15. Com és que va decidir no mantenir els noms originaris dels vostres fills?

Els vàrem mantenir. Però amb la Mar, només hem mantingut un dels dos noms, perquè la pronunciació del seu nom originari podria portar a confusions.

Futur

16. Heu pensat com afrontareu el moment en què li hagueu d'explicar als vostres fills?

Ho saben des de sempre. Sempre els hi hem anat explicant que venen d'un altre país i que va ser una altra mare, qui la va dur un temps a la panxa. Quan vam anar a buscar a la Mar a Xina, l'Oleg i l'Àlex ens hi van acompanyar.

17. Us preocupa el futur: que vulguin conèixer la seva família biològica, que trenquin amb el seu passat, ...?

No, ho he pensat alguna vegada i ho entendria (Lídia).

A mi sí, m'inquieta una mica perquè no saps què trobaràs i com poden reaccionar els nens, però també ho entendria (Pepe).

18. Tornaríeu a repetir el procés d'adopció o, en tot cas, què hi canviaríeu?

Evitaria molts papers que creiem que són innecessaris. Hi ha massa paperassa en tots els tràmits. Al principi t'exigeixen molt fent-te aconseguir la idoneïtat, però un cop aconseguixes això t'has de buscar la vida.

Entrevista a en Pere i a l'Anna (adoptants al Brasil)

La decisió d'adoptar

- 1. Quin va ser el motiu que us va fer recórrer a l'adopció dels vostres fills?**

El desig de tenir un fill i els problemes que vam tenir amb els anteriors embarassos, que no van anar tal i com desitjàvem.

- 2. Quina edat tenien els nens quan els va adoptar?**

Tan sols tenien quinze dies.

El procés d'adopció

- 3. Vau fer l'adopció mitjançant una entitat d'adopcions o per lliure? Per què va triar aquesta opció?**

Ho vam fer per lliure perquè vam creure que ens seria molt més fàcil ja que les entitats, pel que fa aquella època, no tenien gaire bon funcionament perquè era una cosa molt nova i estava molt poc avançada.

- 4. Com vareu aconseguir la informació per fer tots els tràmits de l'adopció?**

Mitjançant una altra parella que feia poc que havia adoptat. Ens van donar força informació.

- 5. Considereu que tot el procés és complex?**

Molt complex i inútil.

- 6. Des del vostre punt de vista, creieu que deuen haver canviat molt els procediments d'adopció avui dia, en respecte quan va fer vosaltres l'adopció?**

Creiem que s'ha volgut formalitzar més, organitzar-ho tot, però no s'han aconseguit gaires canvis i que tot segueix estant de potes enlaire.

L'adaptació

- 7. La vostra família ha seguit les tradicions cristianes, com per exemple els batejos o comunions? I vosaltres, heu seguit aquestes tradicions amb els vostres fills?**

La família en certa manera, els ha seguit, però nosaltres no.

- 8. L'adaptació dels nens a la nova forma de vida va ser complicada? Què és el que va costar més?**

De fet no hi va haver adaptació perquè pràcticament es podria dir que van néixer aquí, ja que van venir de molt petits.

- 9. Com van reaccionar la família quan els va explicar la vostra decisió d'adoptar?**

Bé, molt bé. No ens van posar cap oposició i s'ho van agafar amb molta alegria.

- 10. En quin moment teniu la consciència que l'adaptació ja està feta? Quins elements us ho han mostrat?**

Des de sempre ha estat feta. Ja et diem que no han necessitat adaptar-se, sempre ho han estat.

Origen

- 11. Què us va portar a adoptar un nen que no era d'Espanya?**

Que a fora d'Espanya ens garantien molta més rapidesa i més facilitats. I també els podies adoptar essent més petits, en canvi a Espanya havien de tenir un mínim de mesos.

- 12. El Brasil era l'única opció o hi havia més possibilitats? Té més facilitats o, simplement va ésser per la quantitat de gent que està adoptant en aquell país?**

El primer va ésser Xile, però hi vam trobar moltíssimes complicacions (màfies, coses sense sentit...), també vam mirar Romania, però vam acabar decantant-nos pel Brasil, perquè era el més assequible.

13. Els contactes amb el país van ser molt complicats o us van facilitar molta informació?

No van ésser gaire complexos. El que més ens va costar va ser la diferència lingüística, però teníem un conegut allà i ens va ajudar molt en aquest tema.

14. Considereu que el seu origen estranger ha produït problemes de llengua o cultura?

De llengua o cultura no, perquè sempre han viscut aquí i han après d'aquí, però teníem més por que no patissin discriminacions pel seu color de pell o coses d'aquest estil.

Futur

15. Un cop ells van saber que no éreu els seus pares biològics, van mostrar algun símptoma de rebuig o distanciament?

No perquè ho han sabut des de sempre. Però sí que han passat èpoques de pensar força pel que fa als dubtes que poden tenir com "qui són els meus pares?" o coses semblants.

16. Us preocupa que en el futur: que vulguin conèixer la seva família biològica, que trenquin amb el seu passat, ...?

No ens preocupa que vulguin conèixer el seu futur, ens preocupa més que es volguessin quedar allà.

17. Tornaríeu a repetir el procés d'adopció o, en tot cas, què hi canviaríeu?

Sí i no hi canviaríem masses coses, perquè el nostre procés va ser molt ràpid i fàcil.

CONCLUSIONS

Després de realitzar tota la recerca d'informació, l'estudi del material i de realitzar totes les entrevistes he arribat a diferents conclusions sobre alguns dels temes que es troben dins l'adopció. Aquestes conclusions són de dos tipus, hi ha les conclusions de les hipòtesis i d'altra banda, hi ha les conclusions generals del treball.

- Pel que fa a les conclusions generals, respecte a les adopcions internacionals moltes vegades han estat una pràctica il·legal, per beneficiar-se econòmicament i a vegades serveixen per adjudicar nens que han passat una primera etapa de la seva infantesa vivint unes experiències traumàtiques, ja que normalment la viuen en un orfenat o una institució, i aquesta etapa suposen unes seqüeles que costen molt d'oblidar.

I d'altra banda, la segona conclusió és que s'hauria de iniciar una investigació que estudiés l'etapa d'adolescència dels nois i noies adoptats de diferents països, per tal de saber com viuen aquesta etapa de la seva vida, que ja és prou difícil de per sí, si ells conviuen amb traumes des de la seva infantesa que poden no conèixer ni imaginar.

- D'altra banda tenim les conclusions extremes de les hipòtesis plantejades al inici del treball. La primera hipòtesi era si les adopcions quedaven reduïdes a persones amb un alt nivell adquisitiu i he vist que sí, que és un acte que queda força reduït, però no només a persones de nivell alt, sinó que també tenen la possibilitat d'adoptar les persones d'un nivell mitjà, fent un esforç econòmic.

La hipòtesi que es qüestionava si era un procés molt complicat i difícil em porta a una conclusió una mica indeterminada. Per una banda, és cert que és un procés molt carregós, molt pesat perquè s'ha de presentar molta paperassa, fer moltes entrevistes i anàlisis i també acostuma a ésser un procés de llarga espera i això el fa un camí molt enrevessat, però, tot i així la gent que ha realitzat una adopció diu que no

Les adopcions

en canviaria gaires coses ja que la il·lusió d'adoptar, les ganes de rebre un fill i d'aconseguir l'objectiu final de l'adopció fa que sigui més amè.

I per acabar, la hipòtesi que es preguntava pels condicionaments polítics podríem dir que n'hi ha hagut de tot tipus. Al principi es delimitaven molt les condicions que havien de tenir els adoptants, fins i tot se'ls requeria matrimoni, una edat mínima i una diferència d'edat entre el menor adoptat i l'adoptant. D'altra banda, tampoc es permetia l'adopció per parelles del mateix sexe fins fa ben poc. Es van començar a permetre a principis del segle XX i com a molt aviat a finals del segle XIX. D'altra banda, quan es realitza una adopció internacional també es troben condicionaments diversos per la diferència de legislacions de cada país i això provoca diferents controvèrsies.

I ja finalitzant, m'agradaria dir que aquest treball m'ha servit per entendre molts dels problemes que es poden trobar els nens adoptats al llarg de la seva vida. També m'ha ajudat per veure quins són els motius que impulsen a la gent a dur a terme una adopció, que són motius diversos, però sobretot m'ha ajudat per adonar-me que és un procés molt complicat i que no t'ajuden gaire a dur-lo a terme i hauria de ser al revés, ja que hauria de ser un acte que beneficiés tant a una banda com a l'altra i, malauradament a qui més beneficia són als que estan al mig, com les associacions i els governs.

Tot i això, estic content d'haver pogut adquirir tots aquests coneixements i poder saber més sobre un tema cada vegada més important dins la societat d'avui dia.

AGRAÏMENTS

En primer lloc, m'agradaria donar les gràcies a la Teia i a l'Albert, els meus tutors, per tota l'ajuda que m'han donat, el seu suport i per encarrilar-me i trobar una sortida al meu treball quan m'hi he estancat.

D'altra banda, també agrair a la meva família i als meus amics el recolzament i l'ajuda, sobretot psicològica que m'han aportat.

I per acabar, agrair sobretot a les parelles que m'han cedit les seves experiències per tal que pogués elaborar una de les parts més importants del treball. Agrair-los la seva col·laboració i que em prestessin la seva disposició per a qualsevol cosa i, per sobre de tot, donar-los les gràcies per cedir-me tanta informació, en alguns casos més bàsica, però per damunt de tot els aspectes més personals, que són els que m'han servit per encarrilar de forma encertada aquest treball.

BIBLIOGRAFIA

1. Garriga Gorina, Margarita. *La Adopción y el derecho a conocer la filiación de origen: un estudio legislativo y jurisprudencial*. Navarra: Aranzadi, 2000.
2. Guzmán Peces, Montserrat. *La Adopción internacional: Guía para adoptantes, mediadores y juristas*. Madrid: La Ley, 2007.
3. Consejo General del Poder Judicial. *Matrimonio y adopción por personas del mismo sexo*. Madrid: Lerko Print, 2005. (Centro de documentación judicial).
4. Herrera Campos, Ramón. *La investigación de la paternidad y la filiación no matrimonial*. Granada: Servicio de publicaciones de la Universidad de Granada, 1987.
5. Marre, Diana i Bestard, Joan. *La adopción y el acogimiento: presente y perspectivas*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2004. (Estudis d'antropologia Social i Cultural).
6. Rahola, Pilar. *Carta al meu fill adoptat: L'adopció: un acte d'amor*. Barcelona: La Columna, 2000. (Carta a...).
7. Toro Lienas, Lara. *Estimada Ch'askanawi: diari d'una adopció*. Badalona: Ara Llibres, 2005.

Les adopcions

8. *Homosexualidad en Europa*. En línia. Internet. 26 jul. 2009. Accessible a: http://es.wikipedia.org/wiki/Homosexualidad_en_Europa#Legislaci.C3.B3n_sobre_homosexualidad_por_pa.C3.ADses (setembre 2009 03).

9. Serra i Gràcia, Alba. *Avaluació i seguiment de l' escolarització d' una nena amb necessitats educatives específiques*. Girona: Universitat de Girona, 2006.